

Kastrexanako Deabru-zubia

Juan Manuel Etxebarria Ayesta

Ori Kastrejanako zubi orren kontu famatu ori leenengoz nori entzun neutsan baino ez da, baiña bardin deutso, kontatu egingo deusut pipiladureak urtetako modukoa da eta. Zuur entzun egizu ia!

Aditu. Gure zaarrei entzunda deukotsiet, andik Kastrejenatik beerako egi barreneko errekarroan erreka bat dagoe-la, izena ez dakitsut baina alosoko errekeak izan bear dau, seguru.

Eta errekea gora goazela, Pagasarrira einean mutil bat bizi zan,errekeari deusala egineko errotako semea. Ganeko mutila, etxaguna eta modu onekoa, obeto ez, zer? eta denpora aretan errotaria!

Errekearen bestalderdian, labrantzetxe andi baten neskatxi eder bat bizi zan.

Etxe onekoa au be. Labrantzeagaz ganera ardierrebañuak eta ganadu eliak eukiezan. Neskatxa bera be ez zan arantzza orrantzakoa gero! Berba baten esanda, errekadu egin eta etxerako modukoa.

Eta, klaro, errekadu eginda edo eurekitan ebatzita, batak besteari guraizana euki eutsien eta an ebilzan jaunekobean bata bestearen atzean plageak arturik.

Leenago, ez gaurko antzean, mutila joaten zan neskatxiagana, iturrikuretako aitzaki edo besteren bategaz, katua urdaiaren atzetik joaten dan moduan eta ez besterantza.

Kontua da ba ze, mutil orrek , errekea pasetako, arripausuetatik egin bear

izaten eban aronako ori, leenago badakizu, arripausuak asko erabilten ziran zergaitik ze zubigintzea asko kostetan zan. Zurezkoa eginez gero, denporeagaz usteldu egiten zan. Aritz garraztakaz egin arren be, arean geiago, baiña tertzio bateraz gero a be usteldu egiten zan. Arrizko zubiak ostera, orreek bai, orreek alozo agoantetan eben, gaur be bai, batezbe kamiñozubiak, naita oraindiño aldibeteko arri utsezko zubiak zutunik egon.

Eta, ba, olan dabizela, gaulendi edo arrasti berandu baten euria bota aalean asi ei zan eta denodu guztiagaz eragoion eragon be inizitu eta guzti. Eta zer? Ba errekeak ur andiekaz gora egin eta arripausuen gerizarik be ez. Ai ene!

Mutila joan zan, beti letxe, baiña uriolaz geroko ur andietatik ezin pasau errekearen bestalderdira. Neskatxia barriz an ei egoan itxaroten, kargu artuta eta mutila tipirrika eta arteak artu ezinik ikusikeran badiñotso:

- Ez adi artegatu ba egun batekoagaitik, biar be egunak argituko jok eta joango dozak errekarroko urok bere zerera, bere lekura, ez eistak egin epebako tipirrik. Eta uger egiten atomatu be ez adi egin e, urak eroango au eta!

-Zer diñona? Joan ez egiteko diñostena? Joan ez baño, leenago infernuko deabruari berberari gedar egin! Ikusiko dona!

-Ez egik egin olangorik e Jaungoikoaren amorsantuagaitik zein bear ez danaren bat gainetu eta betiko damutu. Aaztu ez egik egin a aldibeteko zereko zeraren maldizinoa gero!

Baina, a mutila gelditakorik ez egoan eta neskatxiak esanak esanda be, deabruari berari ez eutsan ba zantzoa bota!

Zantzo-alauri ori bota baeban ba ze, inizitua bera baño be ariñago plantatu ei jakon deabrua bere ondoan eta:

- Zer bear deustak mutil ain estu eta larri egoteko?

- Zer bear dodan? Zubia, arrizko zubia, nire neure neskatxiagana joateko.

- Ori baino ez badok atoa egingo jak, baiña biar eguzkiak urten orduko zubia egin akabetan bajoat, ireak egin jok, ire arimea neuretzako. Zer deretxak orri?

- Eginda jagok! Zubia egistak eta kitu! -erantzun ei eutsan mutilak odolak ur egiteko moduan, zer esaten eban be ez dakiala-

Mutilak esan ba ebazan ba ze berbok, asten dira deabruok zubiginen eta mutil ori be bai, baina batez-be errekaz bestaldeko neskatxia bildursartuaren bildursartuagaz burua erre kara bota aal ez dala be, gora goraka eta irrintzaka asi zan. Ez egoan zereginik!

Gauak aurrera egin aala neska mutilok ez ekien nora jo eta alangoren baten neskatxiari bere etxeko zaarrei entzuneko zera, ori eguzkiaren koplea etorri jakon gogora:

*Eguzkia badoa
bere amagana
biar etorriko da
egun ona bada”.*

Eta zeruko laiño arteko bitargietatik bitarteka ikusten eban itargiari begiratu eta badiñotso berbaltu eta guzti sartzamendian estariko eguzkiari:

-Eguzki, badakit berorrek aal dauana, baiña inondik gura baleu urtengo leuke biar apurtxu bat leenago, orreek deabruok zubiginen akabatu baño leentxuago. Ez daki berorrek zeinbat baño gurago neunken zubi ori egin akabatu ez egitea nire gurazizeneko mutilaren arimea libretako deabruotarrik, zaar on egin gaitez! Dandik be, eskerrik asko, Eguzki, zu zeu barik ez gara ezer eta, agur, biar arteraño!

Eta, zer pasatu zan? Ba, aditu, deabru eta pragorriok, arriots eta erremintotsean eabilzala, ez dau urtetan ba tertzioa baño piti bat arintxuago eguzkiak zubia arri baten faltan daukiela! Akordatzakoalangoa artu eben parte txarreko.

Deabruok, orduan, podere barik lotu ei ziran amorrugedarrez eta neskatxiari esker mutilak ez ei eban bere arimea betiko galdu. Graziak, osterantzean ganeko bajezea izango zan etxe bietarako?

Andik geroago batera, bata gizondu eta bestea andratuz gero, ezkondu egin ei ziran mutilaren etxaguntzara, eta urteagarrenerako azbegi onakaz jaio jakien leenengo orpogorria. Arrezkero alkar-poderoso egin ziran bikuntzeari itxita.

Kontatu nik neuk egin deutsut au kontu au, baiña ikusi, nok egingo ete eban e? Batek badaki!“

*Eguzkitik goi argia
edurretik ur garbia,
arri baten faltan geratu zan
Kadaguako zubia.*

